

AKTIVITETER FRA FAFO**22. november: Fafo Østforum seminar om arbeidsinnvandring - statistikk og status i 2012**

I 2012 har debatten om arbeidsinnvandringen til Norge blant annet handlet om mulige virkninger av den vanskelige økonomiske situasjonen og økende arbeidsledighet i mange euro-land. Samtidig fortsetter arbeidsinnvandringen fra landene i Sentral- og Øst-Europa. Ved slutten av året vil vi gjøre opp status i Fafo Østforum.

[Les mer om seminaret.](#)

Se også [Fafo Østforums temaside Statistikk](#)

Ny Fafo-rapport: Samarbeid og HMS-utfordringer i bygg- og anleggsnæringen

Fafo-forskerne Mona Bråten, Anne Mette Ødegård og Rolf K. Andersen har i denne nye rapporten sett på hvordan HMS-arbeidet utvikler seg i møtet mellom store og små bygg- og anleggsbedrifter. Videre går de igjennom hva som er de viktigste HMS-utfordringene i forbindelse med bruk av østeuropeisk arbeidskraft i denne bransjen. (Fafo Østforum, 26.10.12). Les mer og last ned rapporten her: [Samarbeid og HMS-utfordringer i bygg- og anleggsnæringen](#)

Ny artikkel: Trade union responses to migrant workers from the 'new Europe'. Fafo-forsker Line Eldring har sammen med Jane Hardy ved University of Hertfordshire og Thorsten Schulten ved WSI, Hans-Böckler Stiftung, publisert en ny artikkel i *European Journal of*

Industrial Relations. Forfatterne ser på hvordan fagforeningers respons på arbeidsinnvandring dannes i et samspill mellom reguleringer i arbeidslivet, deres egen makt og særtrekk ved egen bransje. De har tatt for seg byggebransjen, helsesektoren og næringsmiddelindustrien. (Fafo Østforum, 30.10.12) Les mer om artikkelen: [Trade union responses to migrant workers from the 'new Europe': A three sector comparison in the UK, Norway and Germany](#)

Ny artikkel: A case study of temporary work agencies in the Norwegian construction sector. Fafo-

forskerne Anne Mette Ødegård, Øyvind Berge og Kristin Alsos har publisert en ny artikkel i *Transfer*, vol. 18 nr. 4. Forfatterne viser konsekvenser av veksten i bruken av innleid arbeidskraft i norsk bygg- og anleggssektor og diskuterer virkningen av ulike nasjonale forskrifter. Det diskuteres også om EUs vikarbyrådirektiv kan forbedre situasjonen. (Fafo Østforum, 30.10.12) Les sammendrag: [A case study of temporary work agencies in the Norwegian construction sector – a growing informal market beyond regulation?](#)

Arbeidsinnvandring gir nytt liv til små samfunn. Få hadde trodd at den lille Rolvsøya i Vest-Finnmark skulle oppleve befolkningsøkning. Arbeidsinnvandring gir nå nytt liv til mange norske småsamfunn. Katharina Zarycmta arbeider på Fjordlaks saltfiskanlegg i Tufjord på Rolvsøya. Sammen med sin mann og to døtre flyttet hun hit i mars (NRK Nordnytt, 13.11.12). [Les mer](#)

Høyres leder Erna Solberg går i bresjen for nye løsninger på arbeids- og boligmarkedet for å hindre at en rask befolkningsøkning skaper kaos i samfunnsmaskineriet. Partilederen påpekte på partiets sentralstyremøte at arbeidsinnvandring er helt nødvendig for norsk næringsliv, men at samfunnet må ta grep for å hindre at den blir morgendagens omsorgs- og pensjonssmell (Nettavisen/NTB, 18.11.12). [Les mer](#)

Vil åpne for fri arbeidsinnvandring. Kristin Clemet ønsker at Norge skal få Europas mest liberale regler for arbeidsinnvandring. - Norge bør vurdere den svenske modellen, hvor staten ikke kan nekte arbeidstillatelse til mennesker utenfor EØS-området som har skaffet seg jobb i Norge, sier leder av tankesmien Civita, Kristin Clemet. Forsker mener dette kan true velferdsstaten på lengre sikt (E24 7.11.12). [Les mer](#)

Les også: [SU slakter forslaget om fri innvandring](#) (E24, 9.11.12).

Opnar for innleige av billige pilotar. Regjeringa vurderer å opna opp for at norske flyselskap skal få bruka utanlandsk arbeidskraft med lokal lønn. Det kjem fram i eit notat som Arbeidsdepartementet nyleg har sendt ut på høyring. I dag må personar frå land utanfor EØS-området i all hovudsak ha opphaldsløyve for å arbeida i Noreg. Dette kravet skal sikra arbeidstakarane norske lønns- og arbeidsvilkår (Klassekampen, 14.11.12). [Les meir](#)

[Høringsnotat: Utlendingsregelverket og internasjonal luftfart](#) (AD, 29.10.12)

SOSIAL DUMPING

Arbeidsministeren vil styrke kampen mot sosial dumping.

Arbeidsminister Anniken Huitfeldt vil se på om flere sektorer kan få garanterte lønnsvilkår som et ledd i kampen mot sosial dumping. – Jeg vil invitere partene i arbeidslivet til å diskutere om vi skal sette i gang

flere treparts bransjeprogrammer. Hvorvidt allmenngjøring skal utvides til flere områder vil nok bli diskutert som en del av dette, sier Huitfeldt til Avisenes Nyhetsbyrå (ANB). (Telemarksavisa / ANB, 25.10.12) [Les mer](#)

Hyrer inn billige utenlandske vogntogsjåførere. Norges største transportør Bring ansetter i stor stil utenlandske sjåførere gjennom selskaper i Polen og Slovakia. - Den norske transportbransjen er i ferd med å utraderes, konkluderer Bjørn Tore Bråten i Polarsirkelen Transportarbeiderforbund. Norske sjåførere må konstatere at også staten selv er storforbruker av utenlandske sjåførere. (NRK Nordland, 30.10.12) [Les mer](#)

Vil ha allmenngjøring i 40 bransjer. Fellesforbundets Kjell Skjærvø mener LO må bruke allmenngjøring til å legge et lønnsgulv i 40 bransjer. Mange EØS-kritikere mener EØS-reglene hindrer Norge i å bekjempe sosial dumping, men Skjærvø mener at norsk fagbevegelse også innenfor EØS har et kraftig virkemiddel som er lite brukt – nemlig allmenngjøring av tariffavtaler (Magasinet for fagorganiserte, 7.11.12). [Les mer](#)

Norske tiltak mot sosial dumping kan stå i fare.

Kravet om ID-kort i bygg og anlegg, registreringsplikten for bemanningsforetak og godkjenningsordningen i renholdsbransjen kan bli utradert av nytt EU-direktiv. Forslaget til håndhevingsdirektiv inneholder en uttømmende liste over hvilke nasjonale kontrollmekanismer og administrative krav som skal tillates. Det er kun disse kontrolltiltakene som kan innføres, ingen andre (LO-Aktuelt, 9.11.12). [Les mer](#)

VIKARBYRÅDIREKTIVET

Avviser polakktillegg. Arbeidsgiverne tar feil når de sier de må betale mer for innleide polakker enn for lokalt ansatte, ifølge forbundsleder Arve Bakke i Fellesforbundet. - Hvis en norsk bedrift leier inn en person skal vedkommende ha samme vilkår som fast ansatte, hverken mer eller mindre, sier han (dn.no, 13.11.12). [Les mer](#)

EU-interesse for norsk innsats mot sosial dumping. - Norge har unike erfaringer i innsatsen mot sosial dumping, sier statssekretær Jan-Erik Støstad. Tirsdag 23. oktober var han i Europaparlamentet i Strasbourg for å formidle de norske

erfaringene og fremme synspunkter i aktuelle saker. (Arbeidsdepartementet, 30.10.12) [Les mer](#)

Satser livet for hyttefiffen. Utenlandske bygningsarbeidere risikerer liv og helse for luse lønn, når de bygger hytter og hus for rikfolket. Dagbladet deltok på en sjekkerunde i hytteparadisene i Vestfold og Telemark. Brudd på lover og regler sto i kø under sjekkerunda. Usikret arbeid på tak, hjemmelaga stiger i tre, ingen stillaser og halsbrekkende arbeid høyt over bakken (Dagbladet, 4.11.12). [Les mer](#)

Stor vekst i falske enkeltmannsforetak.

Arbeidstilsynet melder om en kraftig økning i utenlandske arbeidstakere som presses av arbeidsgiver til å opprette falske enkeltmannsforetak. Dermed mister de rettighetene de ville hatt som ansatte i et firma. (Fri Fagbevegelse, 25.10.12) [Les mer](#)

Lang kravliste til tiltakspakke mot sosial dumping

Innfør kollektiv søksmålsrett, styrk Arbeidstilsynet og gjør allmenngjøring enklere. Det er noen av kravene fra fagbevegelsen til regjeringens kommende tiltakspakke mot sosial dumping. Det var på LO Stats kartellkonferanse på Gol i forrige uke at statsminister Jens Stoltenberg varslet at regjeringen vil legge fram en ny handlingsplan mot sosial dumping (LO-Aktuelt, 20.11.12). [Les mer](#)

Norsk Industri langer ut mot vikarbyrådirektivet.

Norge er i ferd med å prise seg fullstendig ut av viktige industrier. Vikarbyrådirektivet kan bli spikeren i kista, mener Stein Lier-Hansen i Norsk Industri. (Teknisk Ukeblad, 6.11.12). [Les mer](#)

Likebehandling vil kreve mye fotarbeid. Fra nyttår skal innleide og fast ansatte behandles likt. Det er i disse dager tillitsvalgte må gjøre fotarbeidet ute på bedriftene, sier Fellesforbundets Jørn Eggum. Lønn, arbeidstid, feriepenger, hviletider, pauser, fasiliteter, arbeidsklær, gaver, julekort, bonuser, betaling for røde dager. (Magasinet for fagorganiserte, 26.10.12). [Les mer](#)

- Bruk verktøyene mot sosial dumping - Det er opp til de tillitsvalgte å bruke verktøyene mot sosial dumping, sa LO-sekretær Kristian Tangen da han møtte LO-tillitsvalgte i Nordland. Han pekte på de tiltakspakkene mot sosial dumping som

regjeringa har gjennomført og de tiltakene som kom i forbindelse med innføringen av vikarbyrådirektivet. Og han understreket at det er viktig at de tillitsvalgte på arbeidsplassene tar i bruk for eksempel drøftingsretten når det gjelder innleie. (LO-Aktuelt, 22.10.12) [Les mer](#)

ANDRE NYHETER

Danske kommuner skal stille krav om lønns- og arbeidsvilkår. Den danske regjeringen vil nå lage en avtale med kommunene for å sikre at kommunale anbud inneholder krav om danske vilkår. En undersøkelse gjort av Ugebrevet A4 viste at 93 prosent av anbudene fra det offentlige har ikke krav til danske lønns- og arbeidsvilkår. Kontrollen er lemfeldig, og sanksjonene få (Ugebrevet A4, 15.11.12). [Les mer](#)

Les også: [Ingen kontroll med lønns- og arbeidsvilkår i offentlige byggeprosjekter](#)(Ugebrevet A4, 6.11.12).

18 millioner til arbeidslivsprosjekter i nye EU-land. Innovasjon Norge har bevilget nesten 18 millioner kroner til prosjekter LO er involvert i for et anstendig arbeidsliv og trepartssamarbeidet i de nye EU-landene. Dette er penger som kommer fra de såkalte EØS-midlene. Fondet for anstendig arbeid og trepartssamarbeid utgjør 1 prosent av dette, og det er den første tildelingen fra dette fondet som skjedde på Innovasjon Norges styremøte (LO-Aktuelt, 26.10.12). [Les mer](#)

Delta - Arbeidslivfeltet i EØS-avtalen bør beholdes SV og flere LO-forbund ønsker å ta arbeidslivfeltet ut av EØS-avtalen. Knut Roger Andersen, politisk rådgiver i Delta, mener at den økonomiske situasjonen i Europa gjør det ekstra viktig at arbeidsliv inngår i EØS-avtalen. (Kommuniké, 23.10.12) [Les mer](#)

Postkoms medlemmer støtter EØS-avtalen. To av tre Postkom-medlemmer som har bestemt seg, støtter EØS-avtalen, viser en ny undersøkelse. – Det betyr at medlemmene har forstått noe vesentlig. Man kjemper mot de direktivene man er mot, samtidig som man forstår verdien av EØS for Norge og næringslivet, sier Postkom-leder Odd Christian Øverland (Fri Fagbevegelse, 13.11.12). [Les mer](#)

Advarer. Statsminister Jens Stoltenberg advarer EØS-motstanderne i fagbevegelsen mot å stenge Norge ute fra Europa. – Fri bevegelse av arbeidskraft og tjenester har tjent oss, og få har utnyttet det bedre enn oss. Mange vil jobbe i Norge, men også norske unge og pensjonister kan flytte til hvor de vil i Europa. Samtidig er det klart at en stor arbeidsinnvandring skaper både utfordringer og noen steder også alvorlige problemer, sier statsministeren (Nordlys/ANB, 12.11.12). [Les mer](#)

Fellesforbundet har laget temaside om innleie. Fellesforbundet har samlet relevant informasjon om de nye bestemmelsene for innleide arbeidstakere på en egen temaside om innleie. Der har de lagt ut veiledningshefte og kort informasjon på engelsk og polsk. Spørsmål og svar-seksjon er på plass, og et kort videoinnslag om de nye bestemmelsene. (Fellesforbundet, 30.10.12) [Les mer på temasiden](#)

Bruk av fastlege blant innvandrere

Nye tall fra

Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at legebruk varierer med innvandreres landbakgrunn. Mye av forklaringen kan ligge i innvandringsgrunn, botid og kjønns- og alderssammensetningen i de ulike gruppene. Av innvandrere fra EU/EØS-området utenom Norden hadde 42 prosent konsultert fastlege, mens blant innvandrere fra Europa utenom EU/EØS-området var andelen på 65 prosent. (SSB, 24.10.12) [Les mer](#)

FrP foreslår at bedriftene selv må ta

velferdsregninga for arbeidsinnvandrere fra land utenfor EØS. – Arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS er strengt regulert, og flesteparten kommer som spesialister eller annen kvalifisert arbeidskraft. Gitt det lille omfanget av denne arbeidsinnvandringen, er det vanskelig å tenke seg at det er et problem. Dette er også ettertraktet arbeidskraft i utgangspunktet, sier Fafo-forsker Line Eldring. Heller ikke arbeidsgiverorganisasjonen Norsk Olje og Gass mener det er noe grunnlag for Frps forslag. – De betaler skatt til det norske samfunnet, og da er det naturlig at de som andre skattebetalere i Norge får ta del i de godene som velferdsstaten legger opp til, sier Eli Ane Nedreskår i organisasjonen Olje og Gass. (NRK, 23.10.12) [Les mer](#)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandring, endringer i politikktutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no